

Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. Vaste commissie voor Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Den Haag, 22 januari 2026

Betreft: inbreng wetgevingsoverleg Jeugd

Beste leden van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Op maandag 2 februari vindt er een wetgevingsoverleg plaats over het Begrotingsonderdeel Jeugd. Als stelselverantwoordelijke voor de jeugdzorg draagt VWS (samen met J&V) een fundamentele verantwoordelijkheid om kinderen en jongeren centraal te stellen in het jeugdzorgbeleid en dit financieel te borgen binnen de begroting. Vanuit UNICEF Nederland geven wij in deze brief hiertoe een aantal aandachtspunten mee.

[Twee ministeries verantwoordelijk voor de jeugdzorg](#)

De verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg en daarmee de financiële stromen, vallen onder twee verschillende ministeries, met elk eigen bewindspersonen. Op beide ministeries lopen trajecten om de jeugdzorg te verbeteren. Vanuit UNICEF Nederland zien we dat de verschillende trajecten niet altijd voldoende op elkaar zijn aangehaakt en dat een domein-overstijgende visie ontbreekt. Vragen:

- Hoe beoordeelt de minister de huidige verdeling van verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg over twee ministeries, gelet op het feit dat zowel bij VWS als bij J&V afzonderlijke verbetertrajecten lopen?
- Kan de minister concreet toelichten hoe de verbetertrajecten op VWS en J&V inhoudelijk en procesmatig op elkaar zijn aangehaakt?
- In hoeverre belemmeren gescheiden financiële verantwoordelijkheden en budgettaire kaders bij VWS en J&V de samenwerking en besluitvorming binnen de jeugdzorg?
- Op welke manier zorgt de minister ervoor dat er een gedeelde visie komt om vanuit samen te werken?

[Zorgen binnen afbouw gesloten jeugdzorg](#)

Voor de transformatie van de gesloten jeugdzorg en de opbouw van alternatieven is in de begroting ruimschoots budget gereserveerd. Het recente voornemen van het kabinet om nachtelijke insluiting (opnieuw) wettelijk vast te leggen, is een onwenselijke stap terug in de transformatie van de jeugdzorg. Insluiting is schadelijk en vanuit het VN-Kinderrechtenverdrag gelden zeer strenge voorwaarden voor het opsluiten van kinderen. Insluiting, zeker 's nachts in de eigen kamer, kan leiden tot angst, paniek en een gevoel van machteloosheid, wat langdurige psychische gevolgen kan hebben voor kwetsbare kinderen die al veel hebben meegemaakt. UNICEF vreest dat de wetswijziging zal leiden tot normalisering van een praktijk die als absolute uitzondering is bedoeld, waardoor meer kinderen 's nachts worden ingesloten. Vragen:

- Op welke manier zorgt de minister ervoor dat met de beoogde wetgeving, nachtelijke insluiting een laatste middel blijft, enkel wordt toegepast indien geen

alternatieven mogelijk zijn en voor de kortst mogelijke duur, zoals het Kinderrechtenverdrag verlangt?

- Op welke wijze betreft de minister de bevindingen en aanbevelingen uit het door de academische werkgroep Risico Jeugd te formuleren zorginhoudelijk kader voor de forensische doelgroep in de gesloten jeugdzorg bij de te overwegen alternatieven voor het wettelijk vastleggen van nachtelijke insluiting?
- Welke maatregelen neemt de minister om te voorkomen dat kinderen extra schade of trauma oplopen door nachtelijke insluiting, gegeven de bekende negatieve pedagogische en psychologische effecten?

Belangen van kinderen in de Hervormingsagenda Jeugd

UNICEF vindt het zorgelijk dat de discussie over de Hervormingsagenda wordt gedomineerd door de besparingsopgaven (feitelijke vraag 346). Het is essentieel om scherp te houden waar het in de jeugdhulp uiteindelijk om zou moeten draaien: wat kinderen en gezinnen nodig hebben aan tijdige, passende en veilige ondersteuning. In het antwoord lezen we dat o.a. de ervaring van cliënten wordt meegenomen in de inhoudelijke ontwikkeling van de Hervormingsagenda. We hopen dat de ervaringen van kinderen én jongeren zelf ook onder deze 'cliëntervaring' valt en niet enkel de ervaring van ouders.

Vragen:

- Hoe borgt de minister binnen de uitvoering van de Hervormingsagenda dat financiële doelen niet leidend worden boven de rechten en het welzijn van kinderen?
- Kunt u toelichten hoe de monitoring van de Hervormingsagenda wordt vormgegeven, hoe de ervaringen van kinderen en gezinnen hierin worden meegenomen en welke wijzigingen hierin zijn doorgevoerd naar aanleiding van het advies van de commissie Van Ark?
- Wanneer wordt de routekaart van de Hervormingsagenda uitgebracht en hoe is de stem van kinderen en jongeren daarin meegenomen?

Kinderrechten en maatschappelijke opvang van dakloze gezinnen

UNICEF Nederland maakt zich zorgen over de recente signalen dat moeders met kinderen worden geweigerd bij de opvang en worden geconfronteerd met dat Veilig Thuis wordt ingeschakeld wanneer zij niet zelf een verblijfsplek vinden. Het is goed dat de minister in een recente reactie van december 2025 expliciet aandacht besteedt aan de kinderrechten die in dit vraagstuk spelen, waaronder het recht op een toereikende levensstandaard en het belang van het kind bij besluiten over opvang en huisvesting.¹ Gemeenten hebben een rol ten aanzien van de opvang van moeders met kinderen in het licht van de Wmo en ook daar buiten indien dit in het belang van het kind is. Hun rol kan niet losgezien worden van de landelijke vraagstukken rond huisvesting en huizen tekorten. Daarin heeft het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening een opdracht, maar ook van het ministerie van VWS mag hierin een verantwoordelijkheid verwacht worden in het licht van het welzijn van moeders en hun kinderen, waarvoor huisvesting een voorwaarde is. Adequate maatregelen voorkomen bovendien dat kinderen in strijd met de kinderrechten gescheiden worden van hun ouders vanwege het ontbreken van huisvesting. Vragen:

- In hoeverre voert de minister reeds structureel overleg met het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening om te zorgen dat ouders tijdig en adequaat worden begeleid naar passende huisvesting?
- Indien dit overleg nog niet structureel plaatsvindt, bent u bereid dit overleg op korte termijn te initiëren en daar terugkoppeling over te geven?

¹ [Kamerbrief inzake Verzoek om een kabinetsreactie over het bericht dat gemeenten moeders dreigen hun kind af te pakken als ze aankloppen bij de daklozenopvang | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

Standaard kinderrechtentoets in jeugdzorg wetgeving

UNICEF is verheugd dat het kabinet positief is over de ontwikkeling van de kinderrechtentoets door de Kinderombudsman en bij toekomstige wetgeving over de jeugdzorg zal opnemen hoe kinderrechten – en daarmee het belang van het kind als eerste overweging – zijn meegenomen. Daarbij geeft de minister in een recente brief van december 2025 aan dat komende periode zal moeten blijken of de kinderrechtentoets in de praktijk goed uitvoerbaar is binnen beleidsvorming en wetgevingstrajecten.² UNICEF begrijpt dat ambtenaren in de praktijk tegen uitdagingen in de uitvoer kunnen aanlopen, zeker nu de kinderrechtentoets in meerdere trajecten voor het eerst wordt toegepast. We willen echter benadrukken dat de legitimiteit van de toets zelf niet ter discussie hoeft te staan: de toets is simpelweg de Nederlandse uitwerking van wat het Kinderrechtencomité heeft vastgelegd in General Comment No. 14. Vragen:

- Kan de minister toelichten op welke wijze gemonitord gaat worden of de kinderrechtentoets in de praktijk goed uitvoerbaar en effectief is?
- Welke criteria worden daarbij gehanteerd? Wordt de kinderrechtentoets ook op andere terreinen binnen VWS uitgevoerd dan enkel jeugdzorg?

We hopen dat u (een van) deze vragen kunt inbrengen, bij voorbaat hartelijk dank. Voor vragen kunt u contact opnemen met Marlieke van Schalkwijk (sr. Pleitbezorger en Expert Kinderrechten) via 06-38069031 en mvanschalkwijk@unicef.nl.

Met vriendelijke groet,

UNICEF Nederland

Sacha Böklerink, Hoofd Pleitbezorging en Programma's

² [Stand van zaken moties en toezeggingen Jeugd en aanbiedingen van rapporten | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)